

Utlandsägda företag

2004

NV1502

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Näringsverksamhet

A.2 Statistikområde

Utlandsägda företag

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

Statistiken ingår i Sveriges officiella statistik. ITPS är statistikansvarig myndighet.

A.4 Ansvarig

Statistikansvarig myndighet: Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS)

Adress: Studentplan 3, 831 40 Östersund

Kontaktperson: Sara Berntsson

Telefon: 063-16 66 11

Telefax: 063- 16 66 01

E-post: sara.berntsson@itps.se

A.5 Producent

ITPS i samarbete med Statistiska centralbyrån (SCB)

Adress: Klostergatan 23, 701 89 Örebro

Kontaktperson: Nina Grönberg

Telefon: 019-17 68 41

Telefax: 019-17 69 64

E-post: nina.groenborg@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Partiell uppgiftsskyldighet föreligger från och med undersökningsåret 2004 för denna undersökning, enligt ITPSFS 2005:01. Förutom insamling av uppgifter via postenkäter görs också en samkörning mot SCB:s Företagsdatabas (FDB).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (SFS 1980:100) och i övrig verksamhet gäller sekretess enligt 8 kap 6 § i sekretesslagen.

Vid utlämnande av identitetsuppgifter på företag, t.ex. namn på företag, organisationsnummer, adress, telefon, bransch, storleksklass (efter antalet anställda) och nationalitet tillämpas 8 kap 6 § i sekretesslagen.

Uppgifter om utländskt ägande, land och ägarkontroll lämnas till det allmänna företagsregistret BASUN i enlighet med förordningen (SFS 1984:692) om det allmänna företagsregistret. Uppgifterna i BASUN omfattas inte av sekretess.

Uppgifter om utländskt ägande (organisationsnummer och land) lämnas till FDB.

A.8 Gallringsföreskrifter

Alla allmänna handlingar inom ramen för statistiken Utlandsägda företag bevaras tills vidare. Gallringsutredning planeras.

A.9 EU-reglering

EU arbetar med en förordning avseende statistik om internationella företag, (Regulation of the Parliament and of the Council On Community statistics on the structure and activity of foreign affiliates), vilken avser både utlandsägda företag (inward investment) och svenska företag med verksamhet i utlandet (outward investment). Förordningen planeras fastställas i början av år 2006. Enligt förordningen kommer statistiken över internationella företag att bli obligatorisk för medlemsländerna att leverera till Eurostat. Enligt förordningen skall året för ikraftträdandet utgöra första referensår för den obligatoriska leveransen till Eurostat avseende utlandsägda företag. Medlemsländerna har haft möjlighet att lämna synpunkter på den kommande förordningen.

A.10 Syfte och historik

Undersökningen om utlandsägda företag syftar till att belysa omfattningen och förändringar i det utländska ägandet av företag, filialer och arbetsställen i Sverige.

Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) är sedan 1 januari 2001 statistikansvarig myndighet för officiell statistik enligt lag om den officiella statistiken (SFS 2001:99) och bilaga till förordning (SFS 2001:100) om den officiella statistiken *Internationella företag*. ITPS tog över detta ansvar från Närings- och teknikutvecklingsverket, NUTEK. I åtagandet ingår bland annat att genomföra en undersökning av utlandsägda företag i Sverige.

A.11 Statistikanvändning

Uppgifter om företagens globalisering och dess omfattning och konsekvenser utgör viktiga underlag till närings- och handelspolitiken. De största användarna i Sverige är ITPS samt Närings- och Utrikesdepartementen. En stor användare av utlandsägda företag är Invest in Sweden Agency (ISA) som använder undersökningen som underlag för främjandet av utländska investeringar. Användarrådet för statistikområdet internationella företag består av representanter för: ITPS, Utrikesdepartementet, Näringsdepartementet, Svenskt Näringsliv, SNS, Invest in Sweden Agency, SCB, MM Partner, LO, TCO, SIF, Kommerskollegium, NNR samt handelshögskolorna i Jönköping och Stockholm.

Andra användare som är intresserade av dessa uppgifter är t.ex. företag, utländska handelsrepresentationer i Sverige, journalister, studenter, näringslivssekreterare i kommuner och regionalekonomier vid länsstyrelserna.

OECD erhåller årligen en rad ekonomiska data för offentliggörande i deras databas, Foreign Affiliates, och i särskilda publikationer. EU-kommissionens statistikorgan Eurostat erhåller en mängd data för offentliggörande i deras databas samt för diverse publikationer. FN-organet UNCTAD visar ett växande intresse för utlandsägda företag och har gett ut World Investment Directory, förutom den årliga publikationen World Investment Report.

A.12 Uppläggning och genomförande

Ägandeförhållanden i samtliga företag som finns i ITPS register över utlandsägda företag undersöks sedan 1996 årligen via postenkäter.

Vid skapande av populationen hämtas först de utlandsägda företagen från fjolårets register. Detta register uppdateras med listor som ITPS tar fram från bl.a. tidningar, MM Partner, ISA och ambassader. Nya filialer hämtas från FDB. Filialer utan fast driftsställe ingår ej. Direkt innan utskick hämtas utlandsägda företag och koncernland från MM Partners koncernregister. Därefter för man på basdata, bl.a. adress och aktivitetsbegrepp från FDB. Företag som inte matchar mot FDB kommer inte med.

Postenkäterna består av tre olika varianter, där den mest omfattande skickas till koncernmoderbolaget i Sverige och en mindre omfattande skickas till dotterbolagen. En förenklad enkät skickas till filialerna. Enkäten skickas till VD i februari och undersökningen publiceras i juni på ITPS hemsida: www.itps.se.

Uppgifterna om ägandeförhållanden samkörs med identitetsuppgifter samt anställda från SCB:s Företagsdatabas.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Arbete med att förtydliga enkätfrågorna har påbörjats. Dessutom finns planer på att införa webbaserade enkäter. I övrigt finns inga innehållsmässigt planerade förändringar för närvarande.

Tydligare definitioner av utländskt ägande och nationalitet på företagen diskuteras inom flera internationella organisationer; EU, OECD; IMF, FN och WTO. En fråga gäller hur företag som ägs till lika delar av företag från olika länder bör definieras. Detta har aktualiserats genom ett ökande antal företag som har två eller flera ägare i olika länder. I dagsläget redovisas dessa i gruppen ”delat ägande”.

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

Utlandsägda företag ingår i statistikområdet Internationella företag. Förutom publikationen utlandsägda företag ansvarar ITPS för framtagande och leverans av följande publikationer där statistik inom detta område ingår:

- OECD-rapportering
- EU-rapportering
- FoU i internationella företag
- Strukturstudie av näringslivet i Sverige

Utlandsägda företag

- Årlig postenkät för att uppdatera ägarförhållanden, inklusive ägande i flera led. Etableringsformer såsom förvärv, fusion och nyetablering har undersökts sedan referensåret 1997.
- Samkörning görs årligen av ITPS register över utlandsägda företag och SCB:s Företagsdatabas för olika identitetsuppgifter samt antal anställda.

OECD-rapportering

OECD-rapporteringen omfattar ca 20 variabler. Samkörning av ITPS register över utlandsägda företag och SCB:s Företagens ekonomi samt SCB:s

Utrikeshandelsstatistik görs årligen.

EU-rapportering

Pilotstudier inom området om utlandsägda företag har pågått för årgångarna 1996-1999. Sverige har lämnat data till Eurostat om utlandsägda tjänsteföretag för dessa år (1996-1999). För åren 1999-2003 lämnades även information om utlandsägda företag i andra branscher. Se även A.9 EU-reglering.

Forskning och utveckling i internationella företag

Samkörning görs vartannat år av ITPS register över utlandsägda företag och SCB:s Forskning och Informationsteknologi. Undersökningen omfattar de 20 största industrikoncernernas FoU-verksamhet i Sverige och utlandet.

Strukturstudie av näringslivet i Sverige

Ekonomiska variabler samt jämförelser mellan utlandsägda företag, svenska internationella företag, nationella företag och näringslivet som helhet. Fördelningar per bransch och ägarland.

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

De statistiska målstorheter som redovisas är hur de utlandsägda företagen fördelar sig antalsmässigt efter olika aspekter på deras verksamhet. Ett flertal indelningar görs bland annat efter nationalitet, branschtillhörighet samt storleksklass med avseende på antal anställda.

1.1.1 Objekt och population

Målpopulationen är samtliga aktiva utlandsägda företag i Sverige samt utlandsägda företag med en stor ekonomisk betydelse. Statistiken omfattar alla identifierade företag där mer än 50 procent av röstvärdet innehas av en utländsk investerare.

Undersökningsobjekt är företag, filialer och arbetsställen. Enkäten vänder sig till moderbolag, dotterbolag och filialer. Därefter kompletteras denna med uppgifter om arbetsställen från FDB. Filialer ingår i undersökningen sedan referensåret 1994.

1.1.2 Variabler

Statistiken utgår från bestämning av ägandeförhållanden och nationalitet på studerade företag per 31 december. Därefter kompletteras dessa uppgifter så långt som möjligt med andra undersökningar för att reducera uppgiftslämnandet.

Med ägande avses det företag i utlandet som kontrollerar respektive kan utöva inflytande över företagets verksamhet i Sverige. Ägandet och företagets nationalitet bestäms efter den yttersta utländska investerarens röstvärde i företaget. Detta röstvärde måste överstiga 50 procent för att företaget ska definieras som utlandsägt.

En utländsk investerare som innehar mer än 50 procent av aktiernas röstvärde har entydigt ett dominerande inflytande över företagets verksamhet. I de fall där ägarskapet är delat mellan två eller fler länder är det betydligt svårare att fastställa hur omfattande inflytande de har eller utövar i praktiken. Företag vars ägarskap är delat mellan två eller flera länder redovisas som en egen grupp, "delat ägande". Gruppen omfattar företag som kontrolleras av två eller flera utländska ägare med olika nationalitet vilka tillsammans innehar aktier med ett röstvärde som är högre än 50 procent. Företag med delat ägande där 50 procent

av aktiernas röstvärde innehas av en svensk ägare räknas fortfarande som svenskägda och ingår således inte i denna statistik.

Om uppgift om ägarland saknas eller ej kan bestämmas av andra skäl anges "land ej specificerat" i tabellerna.

Nedan redovisas variabler från respektive källa; enkätvariabler för utlandsägda företag samt variabler från företagsregistret.

Utlandsägda företag: Enkätvariabler

Variabler som samlas in för moderbolag i Sverige:

EuHk	förekomst av europeiskt huvudkontor/land
Etableringsform	förvärv, fusion, nyetablering, joint venture
Om företaget är nedlagt finns alternativ; likvidation, konkurs, avregistrering och fusion (namn på nytt företag samt organisationsnummer)	
Hur länge har företaget ingått i nuvarande utlandsägda koncern?	
Har företaget varit utlandsägt tidigare? Om ja, sedan när?	
KoncLand	ursprungsland (sätet för koncernens yttersta ägare, dvs. det företag som inte ägs till mer än 50 procent av någon annan investerare)
MajLand	investerarland (närmaste direkta ägare i utlandet)
Namn	namn på utländsk ägare och dess röstvärde, moderbolag i Sverige
NyDotter	har företaget förvärvat/etablerat nya företag i Sverige 2004
Orgnr	organisationsnummer på undersökt företag
OrgnrMtfg	organisationsnummer för ev. nytt moderbolag
RegHK	förekomst av regionalt huvudkontor/region
Övrigt:	Kontaktperson, namn på VD samt webbadress till företaget

Variabler som samlas in för dotterbolag:

OrgnrMtfg	organisationsnummer för moderbolag i Sverige
Orgnr	organisationsnummer på undersökt företag
Namn	namn på moderbolaget i Sverige
Om företaget är nedlagt finns alternativ; likvidation, konkurs, avregistrering och fusion (namn på nytt företag samt organisationsnummer)	
Etableringsform	förvärv, fusion, nyetablering, joint venture
Hur länge har företaget ingått i nuvarande utlandsägda koncern?	
Har företaget varit utlandsägt tidigare? Om ja, sedan när?	
Övrigt:	Kontaktperson, namn på VD samt webbadress till företaget

Variabler som samlas in för filialer:

KoncBolag	namn på utländskt koncernbolag
KoncLand	investerarland (närmast direkta ägare i utlandet)
Filialen har bedrivit verksamhet i Sverige sedan?	
Övrigt:	Kontaktperson, namn på VD

Landförteckning

Antal företag och antal anställda fördelas på nedanstående länder. Denna lista omfattar fler länder än de som är ägarländer till företag i Sverige.

AD	Andorra
AE	Förenade Arabemiraten
AF	Afganistan
AG	Antigua
AL	Albanien
AM	Armenien
AN	Nederländska Västindien

AO	Angola
AR	Argentina
AS	Samoa, Amerikanska
AT	Österrike
AU	Australien
AZ	Azerbajdzjan
BA	Bosnien-Hercegovina
BB	Barbados
BD	Bangladesh
BE	Belgien
BF	Burkina Faso
BG	Bulgarien
BH	Bahrain
BI	Burundi
BJ	Benin
BM	Bermuda
BN	Brunei Darussalam
BO	Bolivia
BR	Brasilien
BS	Bahamas
BT	Bhutan
BW	Botswana
BY	Vitryssland
BZ	Belize
CA	Canada
CD	Kongo, Demokratiska Republiken f.d. Zair
CF	Centralafrikanska Republiken
CG	Kongo
CH	Schweiz
CI	Elfenbenskusten
CL	Chile
CM	Kamerun
CN	Kina
CO	Colombia
CR	Costa Rica
CU	Cuba
CV	Kap Verde
CY	Cypern
CZ	Tjeckiska Republiken
DE	Tyskland
DJ	Djibouti
DK	Danmark
DM	Dominica
DO	Dominikanska Republiken
DZ	Algeriet
EC	Ecuador
EE	Estland
EG	Egypten
EH	Västra Sahara
ER	Eritrea
ES	Spanien
ET	Etiopien
FI	Finland
FJ	Fiji
FK	Falklandsöarna

FM	Mikronesien
FO	Färöarna
FR	Frankrike
GA	Gabon
GB	Storbritannien
GD	Grenada
GE	Georgien
GF	Franska Guyana
GH	Ghana
GI	Gibraltar
GL	Grönland
GM	Gambia
GN	Guinea
GP	Guadelope
GQ	Ekvatorialguinea
GR	Grekland
GT	Guatemala
GW	Guinea-Bissau
GY	Guyana
HK	Hongkong
HN	Honduras
HR	Kroatien
HT	Haiti
HU	Ungern
ID	Indonesien
IE	Irland
IL	Israel
IM	Isle of Man
IN	Indien
IO	Brittiska Indiska Oceanöarna
IQ	Irak
IR	Iran
IS	Island
IT	Italien
JE	Jersey
JM	Jamaica
JO	Jordanien
JP	Japan
KE	Kenya
KG	Kirgisistan
KH	Kambodja
KI	Kiribati
KM	Comorererna
KN	st Kitts-Nevis
KP	Nordkorea
KR	Sydkorea
KW	Kuwait
KY	Caymanöarna
KZ	Kazakstan
LA	Laos
LB	Libanon
LC	Santa Lucia
LI	Liechtenstein
LK	Sri Lanka
LR	Liberia

LS	Lesotho
LT	Litauen
LU	Luxemburg
LV	Lettland
LY	Libyen
MA	Marocko
MC	Monaco
MD	Moldavien
MG	Madagaskar
MH	Marshallöarna
MK	Makedonien
ML	Mali
MM	Myanmar
MN	Mongoliet
MO	Macao
MP	Norra Marianerna
MQ	Martinique
MR	Mauretaniens
MS	Montserrat
MT	Malta
MU	Mauritius
MV	Maldiverna
MW	Malawi
MX	Mexiko
MY	Malaysia
MZ	Mocambique
NA	Namibia
NC	Nya Caledonien
NE	Niger
NG	Nigeria
NH	Nya Hebriderna
NI	Nicaragua
NL	Nederländerna
NO	Norge
NP	Nepal
NR	Nauru
NZ	Nya Zeeland
OM	Oman
PA	Panama
PE	Peru
PF	Tahiti
PG	Papua Nya Guinea
PH	Filippinerna
PK	Pakistan
PL	Polen
PM	Miquelon
PN	Pitcairn
PR	Puerto Rico
PS	Palestina (Ockuperat Palestinskt Område)
PT	Portugal
PW	Palau
PY	Paraguay
QA	Qatar
RE	Reunion
RO	Rumänien

RU	Ryssland
RW	Rwanda
SA	Saudiarabien
SB	Salomonöarna
SC	Seychellerna
SD	Sudan
SE	Sverige
SG	Singapore
SH	st Helena
SI	Slovenien
SK	Slovakiska Republiken
SL	Sierra Leone
SM	San Marino
SN	Senegal
SO	Somalia
SR	Surinam
ST	Sao Tome, Principe
SV	El Salvador
SY	Syrien
SZ	Swaziland
TC	Turks- och Caicosöarna
TD	Tchad
TG	Togo
TH	Thailand
TJ	Tadzjikistan
TM	Turkmenistan
TN	Tunisien
TO	Tonga
TP	Östra Timor
TR	Turkiet
TT	Trinidad Tobago
TV	Tuvalu
TW	Taiwan
TZ	Tanzania
U9	Uppgift saknas
UA	Ukraina
UG	Uganda
US	USA
UY	Uruguay
UZ	Uzbekistan
VA	Vatikanstaten
VC	St Vincent och Grenadinerna
VE	Venezuela
VG	Jungfruöarna, Brittiska
VI	Jungfruöarna, Amerikanska
VN	Vietnam
VU	Vanuatu
WF	Wallis- och Futunaöarna
WS	Samoa
XA	Amerikanska Oceanien
XC	Ceuta
XK	Nyzeeländska Oceanien
XL	Melilla
XO	Australiska Oceanien
XR	Polarregionerna

YE	Yemen
YT	Mayotte
YU	Jugoslavien
ZA	Sydafrika
ZM	Zambia
ZR	Zaire
ZW	Zimbawe

Utlandsägda företag: Identitetsuppgifter m.m. från företagsregistret, FDB

Anst	antal anställda enligt FDB
Bransch	bransch (SNI 92)
CFARNr	arbetsställets idnummer
Ftgstat	företagsstatus
Jurform	juridisk form
Kommun	kommunkod
Län	länskod
Namn	företagsnamn
Sektor	sektor
Stkl	storleksklass
adress, postnummer och telefonnummer enligt FDB	

Definition av antal anställda i FDB: Antal anställda vid en viss tidpunkt oavsett om de arbetar heltid eller deltid.

1.1.3 Statistiska mått

Huvuddelen av uppgifterna redovisas som summor och aggregat. I vissa fall redovisas andelar, t.ex. utlandsägda företags andel av det totala näringslivets omsättning, anställda, förädlingsvärde m.m.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Uppgifterna redovisas i olika gruppindelningar, vilka också korstabuleras. De vanligaste indelningarna är:

- bransch
- ägarland
- region (län, kommun)
- storleksklass

Branschindelning sker enligt svensk näringsgrensindelning 2002 (SNI 02) sedan referensåret 2003. Denna branschindelning motsvarar EU:s NACE Rev. 1.1 och ISIC Rev. 3 som används av OECD. Detaljeringsnivån är i de flesta fall tvåsiffrig SNI. I de tabeller som har värden för tidigare år används (SNI92).

Branschkodningen sker enligt så kallad NgS-bransch (näringsgren statistik-betjänad bransch) dvs. företagets betjänade bransch. Detta innebär att i de fall företaget är en hjälpverksamhet får det samma bransch som företaget det betjänar. I de fall NgS-bransch saknas används istället Ng-bransch. Ng-bransch (näringsgren egen bransch) är företagets verkliga bransch som återspeglar dess verksamhet.

Fördelningarna av företag på ägarländer baseras på uppgifter om koncernens yttersta ägare som inte ägs till mer än 50 procent av någon annan. Antal arbetsställen och antal anställda redovisas per län och på storstadskommunerna Stockholm, Göteborg och Malmö samt övriga kommuner.

Antal företag och antal anställda är fördelade på storleksklasser enligt EU-kommissionens rekommendation; 0, 1-9, 10-49, 50-249, 250-449, 500-. Små företag har färre än 50 anställda och medelstora företag har mellan 50 och 249 anställda.

1.1.5 Referenstider

Statistiken avser utlandsägda företag år 2004. Materialet baseras på enkätuppgifter om ägarförhållandena per den 31/12 2004.

1.2 Fullständighet

Statistiken beskriver företag där den utländske ägaren innehar mer än 50 procent av aktiernas röstvärde och därmed har ett entydigt dominerande inflytande över företagets verksamhet. I de fall där ägarskapet är delat mellan två eller fler länder är det betydligt svårare att fastställa hur omfattande inflytande de har eller utövar i praktiken. Dessa redovisas i en separat grupp, delat ägande. Företag med delat ägande där 50 procent av aktiernas röstvärde innehas av en svensk ägare räknas som svenskägda och ingår således inte i denna statistik.

De företag som tillkommer i undersökningen behöver inte vara *nya* utlandsägda företag utan kan även vara företag som varit utlandsägda sedan tidigare, men som inte funnits med i registret. En ökning av antalet utlandsägda företag ett visst undersökningsår kan således även bero på förbättrad täckning.

Antalet utlandsägda filialer som är registrerade för skatt men som saknar fast arbetsställe, så kallade virtuella filialer har ökat kraftigt på senare år och var 2004 fler än samtliga företag och filialer som ingår i statistiken över utlandsägda företag. År 2004 uppgick de till 9 898 stycken. Av samtliga virtuella filialer hade 9 768 inga anställda i Sverige. Dessa filialer kan av praktiska orsaker inte undersökas med enkät eftersom de inte bedriver någon stadigvarande verksamhet på en adress i Sverige. Dessa filialer ingår inte i rampopulationen utlandsägda företag men dess omfattning redovisas i separat tabell från och med undersökningsåret 2004.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Registret innehåller uppgifter om alla kända utlandsägda företag. Genom avstämning av MM Partners koncernregister och andra offentliga källor som databaser och tidningar erhålls nya uppgifter om utlandsägda företag. MM Partners koncernregister baseras på årsredovisningar vilket innebär en eftersläpning av uppdateringen av nya företag. De företag som tillkommer i registret respektive undersökningsår behöver således inte vara nya utlandsägda företag utan kan även vara företag som varit utlandsägda sedan tidigare, men som inte funnits med i registret. En ökning av antalet utlandsägda företag kan följaktligen inte enbart sägas bero på ägarförändringar ett visst år.

2.2 Osäkerhetskällor

Det är främst metoden att finna nya utlandsägda företag och bortfallet som orsakar problem i undersökningen.

2.2.1 Urval

Registret över utlandsägda företag omfattar samtliga aktiva företag där mer än hälften av aktiernas röstvärde innehas av en utländsk ägare.

2.2.2 Ramtäckning

Registret över utlandsägda företag kan innehålla både över – och undertäckning. Övertäckning innebär att registret kan innehålla företag som inte är utlandsägda. Detta rör i första hand företag som tidigare varit utlandsägda, men som har övergått i svensk ägo och inte har besvarat enkäten.

Undertäckning innebär att företag som egentligen tillhör undersökningspopulationen saknas. Undertäckningen innebär att företag som är utlandsägda inte finns med i registret. Det kan tex. röra sig om företag som förvärvats under året och som vi ej fått uppgift om, eller företag som sedan tidigare är utlandsägda och som saknas i registret. Då ingen helt tillförlitlig källa för att uppdatera för samtliga förvärv och nyetableringar finns är undertäckningen svår att kvantifiera. Dessa problem har minskat sedan totalundersökningar introducerades 1996. Vidare är definitionen av utlandsägda företag i vissa gränsfall oklar, varför tillämpade definitioner kan medföra både under- och övertäckning.

Slumpfel uppstår vid statistiska urvalsundersökningar och finns därför inte i denna undersökning om antal företag och antal anställda, eftersom detta är en totalundersökning.

2.2.3 Mätning

Ägandeförhållanden i samtliga företag (moderbolag, dotterbolag och filialer) som finns i ITPS register över utlandsägda företag undersöks årligen via post enkäter. Övriga variabler hämtas från FDB.

2.2.4 Svarsbortfall

Uppdatering av utlandsägda registret sker via en enkät. Inför 2004 års undersökning infördes uppgiftslämnarplikt vilket minskat bortfallsandelen betydligt jämfört med tidigare år. I 2004 års undersökning var svarsfrekvensen 84,8 procent. Bortfallet för moderbolagen var 14,9 procent, för dotterbolagen 15,7 procent och för filialerna 14,8 procent. Stora ansträngningar läggs ner på att få korrekta uppgifter från de bolag som har många dotterbolag och många anställda. Av de företag med fler än 200 anställda är bortfallet 2 procent (27 företag). Det faktiska bortfallet rör små företag med få anställda.

För företag som inte besvarat enkäten detta år, tas uppgifter om ägarförhållanden från föregående års uppgifter. Aktivitetsbegrepp samt uppgifter om anställda uppdateras från FDB. I de fall uppgifter om ägarförhållandena saknas för stora företag har dessa frågor uppdaterats med hjälp av direktkontakt med företagen eller via årsredovisningen.

2.2.5 Bearbetning

Databeredningen, dvs. dataregistrering och kodning har gjorts med hjälp av skanning. Därefter har uppgifterna verifierats och granskats. Det kan således finnas avvikelser mellan enkätsvar och elektroniskt lagrade data.

2.2.6 Modellantaganden

Inga imputeringar har gjorts av saknade värden.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått har ej redovisats, då vi ej använder den typen av skattningar som kräver sådan redovisning.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Samtliga aktiva utlandsägda företag ingående i registret plus samtliga nytillkomna företag undersöks årligen. Data för utlandsägda företag publiceras i slutet av juni varje år.

Till och med undersökningsåret 2003 har även en publikation avseende Utlandsägda företag - ekonomiska uppgifter publicerats årligen. Från och med undersökningsåret 2004 ingår dessa uppgifter i publikationen Strukturstudie av näringslivet i Sverige. Strukturstudie av näringslivet i Sverige publiceras varje år sedan 1999.

Forskning och utveckling i internationella företag publiceras vartannat år sedan 1997.

3.2 Framställningstid

Med framställningstid menas här tiden från referensperiodens slut till undersökningens färdigställande. Framställningstiden för uppgifter om utlandsägda företag var 6 månader 2005 för data avseende 2004.

3.3 Punktlighet

Enkätundersökningen av utlandsägda företag 2004 publicerades en vecka senare än enligt plan, i juli 2005.

4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Undersökningen om utlandsägda företag har genomförts på ungefär samma sätt under perioden 1987-1993. I samband med publicering av årgång 1994 infördes redovisning enligt SNI 92, och samtidigt utökades publiceringen väsentligt på ett flertal punkter. För de övergripande tabellerna redovisades siffror omräknade till SNI 92 tillbaks till 1990 för jämförbarhetens skull. Genom utökade insatser sedan 1994 samt genom totalundersökningar av moderbolag, dotterbolag och filialer från undersökningsåret 1996 har täckningen av utlandsägda företag förbättrats avsevärt. Tidigare undersöktes samtliga nytillkomna företag och knappt hälften av de befintliga företagen i registret. Vidare skickades tidigare enkäter enbart till moderbolaget i Sverige.

Detta utvecklingsarbete försvårar jämförbarhet över tiden. Inga korrigeringar har gjorts för data före 1996. Bäst jämförbarhet och minst felaktigheter finns från referensåret 1996 och framåt.

År 2001 infördes gruppen ”delat ägande” som en egen redovisningsgrupp. Gruppen omfattar företag som kontrolleras av två eller flera utländska ägare med olika nationalitet vilka tillsammans innehar aktier med ett röstvärde som är högre än 50 procent. Tidigare delades varje variabels värde upp mellan ägarländerna. Om t ex. ett företag var 50/50-ägt fick varje land hälften av de anställda, hälften av omsättningen osv.

En förändrad definition av aktiva företag infördes för undersökningsåret 2003, detta år ingick samtliga utlandsägda företag som inte var avregistrerade hos PRV på grund av konkurs, likvidation eller fusion. Dessutom ingick moderbolag som inte är registrerade för mervärdesskatt eller som arbetsgivare, men som har aktiva dotterbolag betraktas också som aktiva. Dessutom betraktas företag med stor ekonomisk betydelse, dvs. företag som har en balansomslutning på över 20 miljoner kronor eller ett aktieinnehav hos VPC på över 20 miljoner kronor. Detta medförde att många företag tillkom i undersökningen detta år.

Från och med undersökningsåret 2003 sker redovisning enligt SNI 2002.

I 2004 års undersökning har aktivitetsbegreppet åter ändrats vilket har lett till att många företag utgått ur registret. I 2004 års undersökning används enbart nedanstående aktivitetsstatus: ett företag betraktas som aktivt om det bedrev aktiv näringsverksamhet föregående årsskifte. Med aktiv näringsverksamhet avses företag som är registrerade för moms och/eller är registrerade som arbetsgivare och/eller är F-skatteregistrerat i momsbefriad bransch. Moderbolag som inte är registrerade för mervärdesskatt eller som arbetsgivare, men som har aktiva dotterbolag betraktas också som aktiva. Dessutom betraktas företag med stor ekonomisk betydelse, dvs. företag som har en balansomslutning på över 20 miljoner kronor eller ett aktieinnehav hos VPC på över 20 miljoner kronor. Antalet anställda påverkas inte av den ändrade definitionen och antalet berörda företag var i huvudsak små med få eller inga anställda.

Nya enkätfrågor kring orsaken till att företagen upphört har införts i 2004 års undersökning. Detta möjliggör ett snabbare utträde ur registret för verksamheter som upphör.

Branschkodningen har från och med undersökningsåret 2004 ändrats från så kallad Ng-bransch (näringsgren egen bransch) till NgS-bransch (näringsgren statistik-betjänad bransch). Ng är företagets verkliga bransch som återspeglar dess verksamhet, medan NgS är företagets betjänade bransch. Detta innebär att i de fall företaget är en hjälpverksamhet får det samma bransch som företaget det betjänar. I de fall NgS-bransch saknas används istället Ng-bransch.

Svarsplikt infördes på enkäterna inför 2004 års undersökning vilket förbättrade svarsfrekvensen från 72,4 procent 2003 till 84,8 procent 2004.

Rapporten Utlandsägda företag - ekonomiska uppgifter har tidigare publicerats årligen i en separat publikation. Från och med undersökningsåret 2004 kommer dessa uppgifter ingå i publikationen Strukturstudie av näringslivet i Sverige.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Variabler som hämtas från FDB kan jämföras med motsvarande uppgifter för andra företagsgrupper eller hela näringslivet.

Internationell jämförbarhet

Uppgifter om utlandsägda företag publiceras både av OECD och Eurostat, vilket möjliggör internationella jämförelser.

ITPS deltar aktivt i OECD:s utveckling av en manual för globaliseringsindikatorer och harmonisering av definitioner. Hittills har OECD främst publicerat uppgifter om utlandsägda industriföretag och Eurostat om utlandsägda tjänsteföretag.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Samkörningar av enkätundersökningen av utlandsägda företag och annan statistik hos SCB görs. Som nämnts i avsnittet om variabler varierar täckning och definitioner i de olika källorna. Det kan innebära problem att tolka statistiken. Några variabler som särskilt bör uppmärksammas är antal företag och antal anställda.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Utlandsägda företag ingår i Sveriges officiella statistik. Uppgifter om utlandsägda företag har publicerats både i tryckta publikationer och på ITPS hemsida www.itps.se. Sedan 1999 ingår en undersökning av utlandsägda företag också i en publikation om forskning och utveckling i Internationella företag. Denna undersökning genomförs vartannat år och publiceras tillsammans med forskning och utveckling i stora svenska industrikoncerner. Dessutom ingår utlandsägda företag i publikationen Strukturstudie av näringslivet i Sverige.

På ITPS hemsida finns publicerade rapporter om Utlandsägda företag och Utlandsägda företag – ekonomiska uppgifter från år 1995, Strukturstudien i Sverige finns från år 1996 och Forskning och utveckling i internationella företag finns från år 1997.

Även OECD, Förenta Nationerna, UNCTAD och Eurostat publicerar statistik om utlandsägda företag.

5.2 Presentation

Statistik publikationerna innehåller text, tabeller och diagram för ett urval av de insamlade uppgifterna.

5.3 Dokumentation

Förutom i denna produktbeskrivning finns metoderna dokumenterade i de statistikrapporter som publiceras. Detaljerade uppgifter om FDB återfinns på SCB:s hemsida.

5.4 Tillgång till primärmaterial

ITPS och SCB kan på beställning göra specialbearbetningar av statistiken utlandsägda företag. Ytterligare information om statistiken kan erhållas från ITPS eller SCB.

5.5 Upplysningstjänster

För ytterligare upplysningar kan Ni kontakta Sara Berntsson (ITPS) på tel. 063-16 66 11, e-post: sara.berntsson@itps.se eller Nina Grönborg (SCB) på tel. 019-17 68 41, e-post: nina.groenborg@scb.se.